

Motion till riksdagen 2016/17:2499

av **Sofia Damm (KD)**

Värna Skånes kustvatten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en avgift på påsar tillverkade av plast från icke-förnybar råvara och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen tydligt bör agera för en EU-gemensam lagstiftning mot mikroplaster och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i dialog med grannländerna runt Östersjön bör ställa krav på lagstiftning om mikroplaster och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få till stånd ett EU-gemensamt pantsystem för PET-flaskor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ungefär åtta miljoner ton plast släpps ut i världshaven varje år. Mikroplast är små plastpartiklar som är mindre än 5 millimeter. De flesta är inte synliga för blotta ögat. Östersjön tillförs mikroplast exempelvis genom slitage av bildäck, båtfärger, tvätt av syntetiska kläder samt hygienprodukter, som tandkräm och smink. Enbart från hygienprodukter spolas det ut runt 40 ton mikroplaster i Östersjön varje år. På vissa ställen i Östersjön finns fler än 100 000 partiklar per kubikmeter vatten.

Plast bryts ner mycket långsamt i naturen. Därför ökar successivt halterna av mikroplaster i sjöar och hav. Mikroplaster kan vara ett dödligt hot mot fiskar, som får i sig de små plastpartiklarna. Eftersom de inte bryts ner i djuren, ansamlas mikroplasterna allt högre upp i näringskedjan. En konsekvens är att en del av plasten slutligen hamnar i våra kroppar. Plast är ett sällsynt slitstarkt och slagttåligt material – perfekt för produkter som behöver tåla mycket och hålla länge. Vi behöver dock minska det onödiga användandet av plast i engångsprodukter, till exempel plastpåsar. För att minska användandet av konventionella plastpåsar i dagligvaru- och fackhandeln bör en avgift per påse tillverkad av plast från icke-förnybar råvara införas.

Länsstyrelsens kartläggning visar på alarmerande höga nivåer av mikropartiklar i vattnet kring Skåne, och när det gäller partiklarna från slitage av bottenfärger på båtar slog mätningen utanför Ystad i taket. För ett redan utsatt och mycket känsligt innanhav som Östersjön blir effekterna av plastutsläppen förstås förödande.

Den svenska kosmetikabranschen är på eget initiativ igång med en utfasningsprocess, och beräknar att svenska kosmetikaprodukter kommer att vara fria från mikroplaster vid slutet av nästa år. Dessutom har Kemikalieinspektionen nu föreslagit ett lagstadgat förbud mot dessa partiklar i svensk kosmetika.

Sverige är alltså på rätt väg, men tyvärr uppvägs minskningen hos oss av en ökad användning av mikroplaster i andra länder. Enligt Euromonitors prognos för 2014–2018 kommer nettomängden utsläpp av mikroplaster från kroppsvårdsprodukter i Östersjön sannolikt att öka under kommande år. Det är oroande, och ett starkt skäl för tydligt svenskt agerande för en EU-gemensam lagstiftning mot mikroplasterna, och för påtryckningar i de bilaterala dialogerna med våra grannländer runt Östersjön. Plastutsläppen behöver tacklas oavsett varifrån de kommer. Till synes enkla lösningar, som att få till stånd ett EU-gemensamt pantsystem för PET-flaskor, kan göra skillnad. Detta bör den svenska regeringen driva i EU-sammanhang.

Sofia Damm (KD)